

Kuva 1.

Kuva 2.

Kuva 3.

Jaospäällikkö Bo Winqvist

Ravintolapalo uhkasi koko kerrostaloa Helsingissä

Kuvat: Tuomas Sointu, Heikki Kotilainen
ja Helsingin palolaitoksen kuvausryhmä/
Sulo Helin

□ Jo toisen kerran koetteli tulipalo samaa ravintolaa seitsemän vuoden sisällä. Tämän vuoden heinäkuun 19. päivänä liimakaasut tavoittanut kipinä sytytti räjähdysmäisen palon Ravintola Rivolissa. Edellisen kerran palokunta oli tosi toimissa samassa paikassa uudenvuoden aattona 1975.

□ Päivystävän palomestarin, jaospäällikkö Bo Winqvistin paloselostus perustuu paljolti kuvamateriaaliin. Läheisen valokuvausliikkeen omistaja Tuomas Sointu havaitsi palon heti alkuvaiheessa ja sai hyvän kuvasarjan aivan ensimmäisten palokehityksestä ennenkuin palokuntakaan oli paikalla.

Kello 16.06 hälytettiin Helsingin palolaitos Punavuorella Albertinkadun ja Kalevankadun kulmassa olevan kaksi-kerroksisen kivisen asuintalon alakerran ravintola Rivolin Cheri-osan korjaustöiden yhteydessä syttyneen ja nopeasti kehittyvän palon sammutukseen. Heti palon alkuvaiheessa paikalle tullut valokuvaaja näki savun tunkeutuvan

ravintolan oven kautta Albertinkadulle ja tallensi palon kehityksen ja sammutuksen erinomaisen valokuvin (kansikuva ja kuvat 1—5).

Ravintolasalin ikkunat rikkoutuivat kuumuudesta ja helähtivät paineesta Kalevankadulle. Liekit nuoleksivat samanaikaisesti toisen kerroksen huoneistojen ikkunoita (kuva 2) Lähestyvien

paloautojen sireenit kuuluivat kauempaa.

Koetilanne ja todellisuus

Ensimmäiset sammutusyksiköt saapuivat paikalle kello 16.09 Erottajan paloasemalta (kuva 3). Tämän jälkeen tilanne nopeasti kehittyi seuraavien ikku-

Kuva 4.

Kuva 5.

nalasien rikkoutuessa sekä Kalevan- että Albertinkadun puolella. Liekkirintama nousi kahdenkymmenen metrin levyisenä Kalevankadulla kolmannen kerroksen tasolle. Kuten monissa muissakin kuluvana vuotena sattuneissa ravintolapaloissa nytkin erilaisten SFS-DIN-BS- ja ASTM-palon- ja liekinlevittämisstandardien mukaisten paloa levittämättömien ja ”itsestään sammuvien” sisustus- ja verhousteraaliain syttyminen ja tuhoutuminen oli nopeaa ja totaalinen, palon leviämishuuhka välitön. Koeolosuhteet ja tulipalo-olosuhteet edustavat tälläkin kertaa kahta erilaista maailmaa, edellinen idealistista ja jälkimmäinen realistista.

Pian paikalle ensiksi tulleen sammutusyksikön esimiehen ilmoitettua hälytyskeskukseen: ”palaa hyvin”, vuoromestari *Paavo Arokanto* ja pelastusyksikkö Keskuspalosemalta ja Erottajan paloaseman tikasyksikkö saapuivat kohteeseen (kuva 4).

Kohde oli tuttu

Ilmoitukseen reagoi radioliikennettä valvonut päivystävä palomesari *Bo Winqvist* palolaitoksen koulutuskeskuksessa Haagan paloasemalla käskien hälytyskeskusta hälyttämään vahvistukseen paikalle kolme sammutusyksikköä, säiliöyksikön ja nostolavayksikön sekä ilmoittaen samalla lähtevänsä paikalle. Arvio perustui palokunnan kohdetuntemukseen. Joitakin vuosia aikaisemmin talviolosuhteissa ja sydänyön tunteina ravintola Rivoli vauhditti pääkaupungin sammutusmiehistöä edellisen keran. Silloin keittiöstä levinnyt tuli useamman asuinhuoneiston lisäksi pääsi pujahtamaan ja pureutumaan ullakko-rakenteisiin. Samoihin aikoihin eli kello 16.11 vuoromestari selvitytti sammutussuihkut sekä Albertin-että Kalevankadun puolelta, käski tiedustelun yläpuolisiin tiloihin ja hälytti paikalle täydennyslähden (kuva 5).

Paikalle klo 16.17—16.19 tulleet

vahvistukset tukivat tehokkaasti sammutustyötä, minkä johdosta vain yhden toisen kerroksen huoneistot G kärsi merkittävämpiä vaurioita. Kaikki yläpuoliset huoneistot tiedusteltiin. Yhteen huoneeseen jäänyt vanhus autettiin turvaan ja raivaamalla varmistettiin, ettei virheellisesti ilmastointihormiin asennettu muovinen ohjauskaapeli palaessaan levittänyt paloa ympäröiviin rakenteisiin. Palo olikin pääosin sammutunut jo ennen kello 16.30 runsaan kymmenen minuutin sisällä päivystävän palomestarin ja Haagan yksiköitten saapumisesta paikalle (kuva 6). Kohteeseen keskitetty 40 miehen muodostelma osoitti jälleen kerran etupainoisen taktiikan tuloksellisuuden palokunnan operaatiomenetelmänä.

Koko rakennus uhattuna

Vesisuojelutoimenpiteitten, jälkirai-

vauksen ja laajamittaisen syyntutkinnan käynnistyttyä selvisi, että kiivas palo edellämainittujen ravintola- ja huoneistotuhojen lisäksi oli aiheuttanut välittömän uhkan kolmelle toiselle, kahdelle kolmannen ja yhdelle neljännen kerroksen asuinhuoneistolle palon ”kiiveissä” ulkokautta liekkirintamana yläpuolisiin huoneistoihin joko rikkomalla ikkunalasit tai avoimiksi jätettyjen tuuletusikkunoitten kautta. Savu- ja nokivahinkoja aiheutui alempien kerrosten asuntojen lisäksi kolmelle neljännen kerroksen huoneistolle. Kalevankadun puoleinen ulkoseinärappaus tuhoutui miltei kokonaisuudessaan.

Palokunnan voimien keskityksestä ja korkeasta työtahdista huolimatta, todennäköisesti syttymistapahtumasta, mutta varmaan myös ravintoloitten nykyaikaisista ja palotarkastajien ”ulottumattomiin” luokitelluista sisustus- ja verhousteraaleista johtuen palo

Kuva 6.

muutaman minuutin sisällä tuhosi 9 x 15 metrin suuruisen ravintolasalin melko täydellisesti (kuva 7). Ravintolatalaan selvitetyn toisen suihkun avulla aloite pian saatiin palokunnan käsiin ja vahingot toisessa Albertinkadun puoleisessa ravintolasalissa rajoittumaan lähinnä savuvahinkoihin ja vähäisiin lämpötilavaurioihin. Ravintolan keittiöön ja kolmanteen ravintolasaliin tuli pelkästään noki- ja savuvahinkoja, jotka toki aiheuttivat melkoisia maalaus- ja pesukustannuksia omistajalle nekin (kuva 8).

Arvioidun syytymispaikan yläpuolisten asuinhuoneitten sammutus onnistui erittäin nopeasti kun vahvistuksena paikalle saapunut Haagan yksikkö selvitti porrashuoneessa tiedustelu- ja pelastustehtävää suorittamassa olleille Erottajan yksikölle tarvittavan suihkun. Näin lämpötilavahingot irtaimen omaisuuden lisäksi kohdistuivat pääasiassa vain lähimpänä ikkunoita oleviin seinäpin-toihin (kuva 9). Kuitenkin savusukelta-jien jo ovelta kohtaamien palokaasujen lämpötila oli noussut yli sadan asteen, sillä lakka oli osaksi sulanut etäällä ikkunoista olevien, huoneistoa porrashuoneeseen johtavien ovien pielistä ja puitteista (kuva 10).

Hyvät olosuhteet

Sammutustyönjohtajan mietittäväksi on jäänyt, miten sammutustyö olisi edistynyt vähemmän edullisten lähtökohtaedellytysten vallitessa, pitkien ajomatkojen päässä pienillä käytettävissä olevilla voimilla, kouluttamattomilla palomiehillä ja vieraassa ympäristössä, kuten monesti Suomessa tapahtuu. Nyt oli lämmin kesäpäivä, koulutettua sammutusmiehistöä oli riittävästi ja paikka oli ennestään tuttu, kerran perusteellisesti sammutettu.

Tämän kirjoituksen syntymisen perusvaikutinta, tarkkasilmäisiä valokuvaajia ja valpasta julkisen sanan edustusta, ei myöskään tuolloin näkynyt paikalla. Heille tunnustus yhteistoiminnasta, mikä varmasti edisti palokunnan toimintaa. Eli kuten vanhat sanovat, julkisuus on yhteiskunnan toimivuuden perusedellytys. □

Kuva 7.

Kuva 8.

Ei syytettä

Palonsyytutkinta käynnistyi välittömästi. Heti alkuun voitiin todeta, että kaasun tunut liima syttyi räjähdysnomaisesti palamaan, mutta mistä kaasuseos sai kipinän, se on jäänyt varmuudella selvittämättä. Staattinen kipinä lienee todennäköinen syy. Ravintolasalissa oli korjaustöiden vuoksi useita koneita, joista kipinä saattoi aiheutua.

Poliisin mukaan kokeneet matonliimaajat olivat syyllistyneet huolimattomuuteen ja työturvallisuusmääräysten rikkomiseen laiminlyömällä kunnan tuuletuksen järjestämisen.

Syyttäjäviranomaisen mielestä ei näyttöä ollut tarpeeksi ja teki syyttämättä jättämispäätöksen. □

Kuva 9.

Kuva 10.

